

Mende Gusztáv

Mende Gusztáv festőművész, rajztanár 1899. május 15-én született Sopronban. Apai ágon elődei mind molnárok voltak, apai nagyapja, Mühl Sámuel, anyai ágon a régi és jó nevű polgárcsaládból származik (Zethner). A Bécsi utca 18. számú házban lévő kis pékműhely tartotta el a családot. A reáliskolába, majd a kereskedelmiben végezte tanulmányait.

A Soproni Tanítóképzőbe járt, ahol rajztanára Kássa Gábor volt. A tanítóképző harmadik évfolyamából gyorstalpaló vizsgát tett 1917 tavaszán és ősszel bevonultatták katonának. Tanulmányait 1920-24 között az Iparművészeti Iskolában folytatta, mesterei voltak Sándor Béla, Újvári Ignác, Bory Jenő. Többször felvételizett a Magyar Képzőművészeti Főiskolára, 1925-ben Bosznay István keze alatt tanult. Sopronba, bécsi Kunstakademie kurzusa után 1926-ban tért haza rajztanárnak. A Thurner Mihály polgármester által felajánlott ipariskolai, rajzsaktanítói állást fogadta el. Másfél olyan évtized következett életében, amikor Mende Gusztáv iskolai munkáján kívül csak a festésnek élt. Megépült emeletes műterme az apai ház kertjében és villája a város legszebb kilátású helyén, de hiába a sikerek, elismerések, kételkedett önmagában, saját festői útját kereste. 1934-ben megnősült, Lándori Angéla festőművésznőt vette feleségül. A tanári pálya mellett szervezte a város művészeti életét, a Soproni Képzőművészeti Kör titkára-, alelnöke-, majd elnöke 1945 után megszűnéséig, 1947-ig. Már 1923-tól rendszeresen állította ki munkáit, 1936-ban tanulmányúton járt Olaszországban. Feleségével közösen 1939-ben kiadta a Tizenhat soproni kép linómetszetben című albumot. 1959-ben a tokaji művésztelepen dolgozott. Ebben az évben kiállított Budapesten. Több művészeti díjat nyert (1929: Dunántúli Kiállítás dicsérő oklevele, Kaposvár; 1936: aranyérem, Kismarton; nagydíj, Győr; 1939: Szent Márton Céh plakettje, Szombathely) Közgyűjteményben a győri Xantus János Múzeumban található művei.

Mende Gusztáv Sopronban hunyt el, 1963. december 12-én. László Gyula professzor, a család régi barátja így írt róla halálának első évfordulója alkalmából rendezett kiállításon, az 1964-

ben:

„Nagyon szerettem és becsültem életében és megkönnyeztem holtában. Most is hallom bölcs szavát, amikor ő, ki a látott világ poézisét kereste, bölcsen és melegen védte azokat a sorstársait, kik tőle eltérő úton a belső hangra figyelve, keresték a színt és formát. Ritka mosolya a Mühl-család kedves derűjét árasztotta, töprengése pedig a megismerni akarás szívósságával keltett tiszteletet. Szerettem kissé poncichterés lejtésű magyar beszédét és nemes humanizmusát mások megítélésében. Festményeiből is Sopron hangulata, magatartása sugárzott. Ő az igazak közül való volt, a szépség mindig szomjas sóvárgója.”

Irodalom:

Molnár László: Mende Gusztáv festőművész halálának 30. évfordulóján rendezett emlékkiállítás (Várkerület Galéria: 1993. november 21.) In: Soproni szemle, 48. évf. 2. sz. (1994). p. 203-207.

Szabó Jenő: Mende Gusztáv és művészete In: Soproni szemle 26. évf. 1. sz. (1972). p. 40-54.

Csatkai Endre: Mende Gusztáv 1899-1963 In: Soproni szemle 18. évf. 1. sz. (1964). p. 90-92.